

Titul: “El catala, una variant mes de la llengua occitana”.

Autor: Emili Miedes i Bisbal

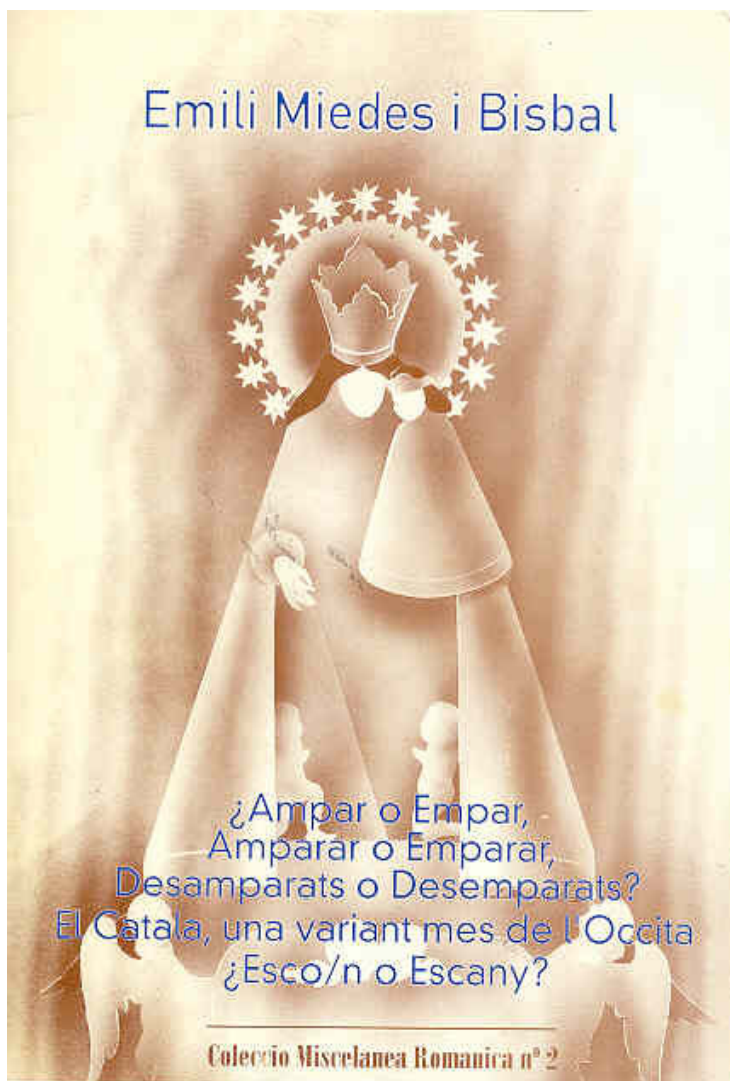
Editorial: L'Oronella. Coleccio Miscelanea Romanica nº 2. Valencia, 1996.

ISBN: 84-921595-2-9.

Articul relacionat:

El Occitano, pesadilla del Institut d'Estudis Catalans

www.regnevalencia.com/occitano.htm

EL CATALA, UNA VARIANT MES DE LA LLENGUA OCCITANA

per **Emili Miedes i Bisbal**

ROGER BARTHE AFIRMA QUE EL CATALA ES LLENGUA OCCITANA

Roger Barthe, es un escritor, es un poeta i lexicograf en sa llengua materna, la Llengua Occitana. Es fill d'Emil Barthe, escritor tambe, poeta, noveliste i dramaturc en Occita. Els dos Barthe ya passaren les fronteres d'este fugaç mon.

En la seua "Introduction al Lexic frances-occita", 9ª Edc. Collection des Amis de la Langue d'Oc, París, 1973, Roger Barthe diu que el catala es part integral de la Koine o Llengua Occitana:

Este Lexic frances-occita ha segut escrit "segons els parlars llanguedocians", a eixemple de dos Obres fonamentals de Lluís Alibert: La Gramatica Occitana, 1935, Casa de Caritat de Barcelona, i el Diccionari occita-frances. Es dir, que esta obra lexical no abraça, no compren el vocabulari especific de l'Auvernes, del Catala, del Gasco, del Lemosi, del Provençal, etc., per mes que totes estes variants no siguen menys occitanes, en la realitat, que la Llanguedociana. (El Llanguedoc, te per Cap regional a Tolosa-França). Pero en este Lexic se trabara, en bona mida, el fonament, l'assentament, la base supradialectal comuna a tota l'Occitania.

Roger Barthe insistix:

"La pertenencia del catala a la familia dels parlars d'Oc es un fet fonamental que no podria alterar el just prestigi universal que se li atribuiu a la llengua catalana. S'ha protestat moltes voltes esta pertenencia catalana a la Koiné Occitana, ho hem d'admetre, pero mes per raons politiquas conformistes, o siga, alienes a la Llingüística. Nosatros les hem denunciades tambe en repetides ocasions, sempre que hem pogut".

(Roger Barthe, "L'idée latine", Toulouse, I.E.O., 2ª Edc. Pgs. 40-53, et passim).

Roger Barthe: "Excluit dels actes oficials, des de fa sigles, pels poders centralisadors de Paris i de Madrit, l'Occita ha sobrevixcut a tot un rosari de persecucions. En Catalunya, -assegura ell-, es sempre la llengua oficial de totes les classes. (Ya sera manco, dic yo). Ara be, en els països d'Oc cispirinaics -Sur de França-, la seua situacio es mes precaria, es, mes be, pobra en superlatiu grau".

Ací, Roger Barthe parla clarament de l'Occita d'un costat i de l'atre dels Pirineus, es dir, de la Llengua Occitana d'alla, i de la Llengua Occitana d'ací, o siga, del Catala, al sur dels Pirineus espanyols. Està clar, clarissim...

Roger Barthe prossegueix:

*"tant en la concepció com en l'elaboració del nostre Lexic frances-occità, hem seguit rigorosament els principis enunciats per Pompeu Fabra i per Lluís Alibert. Esta clar que es partint dels parlars Llanguedocians que ell ha segut realitzat, per les raons ja aduïdes anteriorment. Mes, per damunt d'estos parlars, i del seu pes sentimental, i de la seua ressonància familiar, no hem deixat, ni un sol moment, de fer prevaleixer, sobre una altra consideració, **l'unitat llingüística panoccitana: Tolosa-Barcelona**".*

FEDERIC MISTRAL (1830-1914)

Premi Nobel de Lliteratura, en 1905, fon un dels 7 fundadors del Felibrisme (1876), i de la Renaixença Occitana. A una, en Roumanille, va crear la primera Ortografia de l'Escola d'Avignó. Tenia aci ara 17 anys. Roger Barthe diu de Mistral:

"Si ell posseïx fonamentalment el llenguatge parlat del «Mas del Juge», ell no conseguirà sino mes tart la visió total de l'Occità, del seu desenvolupament històric, a partir dels orígens, i de la seua àrea geogràfica, de la qual ni el gascò ni el català han segut mai exclosos".

LLUÍS ALIBERT, FILOLEC NACIONAL OCCITÀ

Roger Barthe: "Si el català traba difícilment el seu lloc en el grup galorromà o en el grup hispanorromà, es, no cap dubte, perquè fa falta, com ho ha vist Alibert, inserir un grup occitarromà en la classificació tradicional. Esta inserció resol la major part de les dificultats. Es, puix, cert que Lluís Alibert, el filolec nacional, per antonomàsia, d'Occitània, considerava el Català com "un dels principals dialectes de la Llengua d'Oc". (Gramàtica Occitana, pg. 52). Vore també la nota num. 1: "Alguns 10 milions d'Occitans cispirinàics". Per a Alibert i per a mi, **¿A on estan els "Occitans transpirinàics, si no en Catalunya?"**".

PIERRE BONNAUD

Pierre Bonnaud, geògraf nortoccità, acaba, -estem en 1973-, de denunciar el fet occità-català en una convicció que no exclou l'objectivitat. Ell diu "que una llengua es un instrument de comunicació, i que, per consegüent, esta unix als homes en els seus pensaments, però que també en les seues activitats. Ella es l'expressió concentrada d'un poble. Aixina, puix, l'unitat profunda de l'Occità i del Català, subyacent en les diferències superficials, es un fet que se riu de les argucies dels llingüistes que han traspost, que han traslladat al seu cervell les fronteres dels Estats actuals".

("L'ensemble culturel occitano-catalan" / "El conjunt cultural occità-català", número especial de Geografia dels Quaderns pedagògics de l'I.E.O., 4° trimestre de 1969).

Est estudi va acompanyat d'un mapa del país d'Oc que inclou a Catalunya. L'expressio "ensemble culturel occitano-catalan" figura en la Circular ministerial -França- del 17 de febrer de 1969, relativa a l'ensenyança de les llengües i cultures regionals en les classes de primer i segon grau, i va destinada als Rectors, als Inspectors i als Caps d'Institucions).

JULES RONJAT

Sobre l'intercomprensio, que constituïx un criteri essencial, en el pla de les realitats vives, nosatros apelarem al filolec **Jules Ronjat**, el qual testimoni està reforçat per la seua estricta obediencia mistreliana, un tant prou distanciada de l'occitana pura.

El que suscriu no nega ni molt manco el principi d'intercomprensio en diferents idiomes i dialectes neolatins, de dins i de fora de la Peninsula Iberica... Sant Vicent Ferrer, -que no precisava del do de llengües-, predicava en Llengua Valenciana, per tot arreu, i l'entenien fins i tot en Vannes, on mori, ciutat de llengua bretona, de la familia de les llengües celtiques, prou lluntana de les llengües neolatines. Yo mateix entenc dialectes que no he estudiat ni parlat mai.

Jules Ronjat diu:

"El catala rosellones es mes facil d'entendre per a un llanguedocia o per a un provençal que una atra qualsevol parla aquitana, i uns quants dies de practica i d'eixercicis, permetixen a un home de Marsella, de Tolosa, de Pau, etc., conversar sobre temes corrents en un home de Barcelona".

(Jules Ronjat, Grammaire istorique (sic) des parlars provençaux modernes. Montpellier, Societé des Langues romanes, 1930, 1932, 1937, 1941, volum 4.

PIERRE BEC

Professor de la Facultat de Lletres de l'Universitat de Poitiers, -França-, President tambe de l'Institut d'Estudios Occitans, Director Adjunt del Centre d'Estudios Superiors de Civilisacio Migeval, autor de varies obres, en son "*Manual practic de Filología Romanica*" -J. P. Paris, 1970- intitula aixi **la part Occitana** d'esta referida Obra:

*"Occitano-roman: occitan classique, **catalan**, gascon".* Tom primer, pg. 395. I ell precisa aço, que hi ha que repetir: "Si se te en conte, per una part, del seu domini geografic, es ben sabut que el Catala es una llengua iberorromana, ya que excepte el Rosello i la Cerdanya -provincies, en atre temps, subjectes a Catalunya- està ubicat en Espanya. Pero, si, per atra part, se l'examina en la seua especificitat llingüística, es obligat reconeixer que el Catala presenta en l'Occita, -Occita mig, o siga, llanguedocia-, extraordinaris pareguts; semblances naturals, reforçades per una comunitat cultural i politica durant una bona part de l'Etat Mija.

Ademes, es molt dificil separar el Catala de l'Occita, si no es que se li concedix tambe la mateixa sort al gasco, -al que se'l considera ya com a una llengua estranya dins del conjunt de l'Occitania-, que com nosatros podrem comprovar,

presenta una originalitat verdaderament molt notable. Igualment, pareix que el Català, -el lliterari, al menys-, es més accessible directament a un occitofon mijà, al llanguedocia, que certs parlars gascons, com ho son els de les Landes i dels Pirineus. Per altra banda, tota classificació es arbitrària i depèn dels criteris escollits.

Tot resulta molt més senzill, tot ve a ser més fàcil, per consegüent, si s'inscriu al Català, com nosaltres ho efectuem, dins d'un conjunt occitaroma, de manera més flexible i intermediària, per definició, entre el galoroma propiament dit, es dir, el francès actual, la langue d'oc, i l'iberoroma -espanyol, portuguès principalment- (gallec, lleonès, aragonès, valencià, mallorquí). Sent així el nortoccità el complex dialectal més celtisat, el grup Català i gasc, el més iberisat, i l'occità mig, ocupa, en si, com el seu nom indica, una posició intermija".

Pgs. 467-468.

No estaria mal que el senyor Bec es pegara una volteta per les terres espanyoles i coneixeria encara millor totes les realitats lingüístiques neolatines, que conviuen en la llar espanyola.

POMPEU FABRA TESTIFICA QUE EL CATALÀ ES UNA VARIANT OCCITANA

Roger Barthe:

*"L'opinió, al nostre parer, més decisiva es la de **Pompeu Fabra**. L'illustre restaurador del Català s'interessava, de molt de prop, pel treball mampres per Lluís Alibert en pro de la Llengua Occitana".*

En un article publicat, en 1936, per la revista "Oc", ell, Pompeu Fabra, desijava "une seule langue littéraire", -una sola llengua lliterària-, per damunt de tota la fragmentació dialectal: de la nostra terra d'Oc no catalana.

*"J'ai l'espoir, ajoutait-il, que vous pourrez obtenir cela si vous établissez une orthographe adéquate, si vous faites une bonne sélection de formes et de constructions, et si les différents dialectes, sagement épures, se font des emprunts réciproques... **Et vous aurez obtenu davantage: le catalan deviendra alors une variante de plus de la grande langue occitane retrouvée**".*

Donem aquí ara el text en Llengua Valenciana:

*"Yo tinc l'esperança -afegia Pompeu Fabra- de que vosaltros podreu obtindre aço si establiu, feu, una ortografia adequada, si feu una bona selecció de formes i construccions, i si els diferents dialectes, saviament depurats, se fan prestams recíprocs... **I vosaltros haureu conseguit molt més encara: el Català se convertirà, ara aquí, en una variant més de la gran Llengua Occitana retrobada**".*

Este mateix article fou reproduït en "El Eco de Sitges" de novembre de 1968, justament en l'any centenari del naixement del mateix Pompeu Fabra (1868-1968). Sitges és població catalana de la província de Barcelona, a 10 km. de Vilanova i Geltru, al sud de la província, a la vora del Mediterraneu i prop de la frontera de Tarragona.

Heus aci el text en catala del passage supracitat: "*Tinc l'esperança que això podreu aconseguir-ho si establiu una ortografia adequada, si feu un bon triatge de formes i de construccions, i si els diferents dialectes, sàviament depurats, es fan manlleus recíprocs... **I haureu aconseguit més encara: el Català vindrà a ésser llavors una variant més de la gran llengua occitana retrobada***".

Encara nos queden mes testimonis d'autoritats que defenen que el Catala es una variant mes de la Llengua Occitana. Esperem poder presentar-los en una atra ocasio.

Emili Miedes i Bisbal, l'autor del present treball, naix en Albalat de la Ribera (Valencia). Es filolec romaniste, estudià Filosofia i Lletres en l'Universitat de Valencia. Cursà estudis de Magisteri. Està diplomad en Llengua d'Oc i la seua dialectologia. Es professor de Llengua Valenciana per Lo Rat Penat. Estudià filosofia en el Colege dels PP.Carmelites Descalços i inicià Teologia en Suïssa. En Suïssa forma part d'una colla de traductors. Te varies obres publicades; entre atres el "Vocabulari Elemental de la Llengua Valenciana", que fon un dels primers i mes complets vocabularis de valencià realisats despres de la transicio democratica.

Fon ponent en el I Congrès de Llengua Valenciana, en Elig (1985) i tambe en el I Congrès de Filologia Balear, en Mallorca (1993). Ha publicat numerosos articuls en periodics i revistes.